

Regelbunden tillsyn i Neptuniskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Järfälla kommun och besökt Neptuniskolan den 16 oktober 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/regelbunden_tillsyn)).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 11 maj 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga Skolinspektionen, vilket sker i samband med skolbesöket.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Neptuniskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Neptuniskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal, elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Neptuniskolan

Tabell 1: Antal elever på Neptuniskolan

Neptuniskolan	Antal elever
Förskoleklass	54
Grundskola	226

Källa: Skolans uppgift, hösten 2008

Neptuniskolan ligger i Barkaby/Skälby skolområde och innehåller två förskolor, familjedaghem och grundskola. Skolan leds av en rektor. Det finns också en biträdande rektor med huvudsakligt ansvar för förskoleverksamheterna. Skolan är organiserad i tre

2 (11)

arbetslag och undervisningen är till största del organiserad i form av åldershomogena klasser

Tillsynen av Neptuniskolan innefattar förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen och förskoleverksamheten beskrivs i separata rapporter.

Neptuniskolan ingår, tillsammans med övriga kommunala skolor i Järfälla, i försöket med timpanelös utbildning i grundskolan.

Bedömningar

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Måluppfyllelse i årskurs 5

	Neptuniskolan					Riket
	2003	2004	2005	2006	2007	2007
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	.	.	.	.	.	.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

I läroplanen anges att skolan har ansvar för att eleverna inhämtar nödvändiga kunskaper i enlighet med målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Tillsynen visar dock att Neptuniskolan saknar en sammanställning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål att uppnå för elever i slutet av årskurs 5 för samtliga ämnen (se tabell 2 ovan). Detta bedöms under avsnitt 3.4.1.

I Neptuniskolans kvalitetsredovisning för år 2007 redovisas en sammanställning av andelen elever som nått målen i samtliga delprov av de nationella ämnesproven i årskurs 5. Denna visar att 73 procent av eleverna når målen i samtliga delprov.

De nationella ämnesprovens resultat för 2008, enligt skolans egen statistik, visar på en klar förbättring där 90 procent av eleverna når målen i samtliga prov. Resultaten på de nationella ämnesproven för år 2008 indikerar god måluppfyllelse. Skolinspektionen konstaterar dock att eftersom det inte finns någon sammanställning på skolnivå i samtliga ämnen, saknas underlag för en bedömning av huruvida resultaten är goda eller inte i samtliga ämnen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Den ska vara framåtsyftande och skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan ändrats. Den ska också innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Dessa omdömen får vara betygslänkande men bör anpassas till elevens ålder och förutsättningar. Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella utvecklingsplanen har reviderats med anledning av ändringen.

Då Neptuniskolan, vid tillsynstillfället inte har genomfört utvecklingssamtal med alla elever, gör Skolinspektionen sin bedömning utifrån de tidigare bestämmelserna för individuella utvecklingsplaner. De planer som Skolinspektionen har tagit del av bedöms behöva utvecklas så att de blir tydligt framåtsyftande samt att mål och skolans insatser tydligare framgår med utgångspunkt i de nationella kursplanerna.

Vidare förutsätter Skolinspektionen att de nya bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen ligger till grund för skolans fortsatta

4 (11)

arbete i detta avseende.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I läroplanen och kursplanerna står att målen att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Dessa mål ska utgöra det främsta underlaget för planeringen av undervisningen. Målen uttrycker bland annat att eleverna ska utveckla nyfikenhet, lust att lära och tillit till sin egen förmåga, lära sig lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem samt att reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden.

Tillsynen visar genom intervjuer av elever och lärare att det varierar mellan olika lärare huruvida planering och genomförande av undervisningen utgår från målen att sträva mot i läroplanen och de nationella kursplanerna. I diskussioner med lärarna framkommer också att det råder osäkerhet kring betydelsen av mål att sträva mot och att dessa av vissa lärare uppfattas som individuella mål som kommer "efter" uppnåendemålen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna behöver säkerställa att under-

visningen tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot samt att betydelsen av dessa behöver tydliggöras för lärare och elever.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I läroplanen anges att läraren ska se till att alla elever oberoende av bl.a. social bakgrund, kön, etnisk tillhörighet och religion få ett reellt inflytande på arbets-sätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.

Av tillsynen framgår att planeringen till största delen görs av lärarna och att eleverna har små möjligheter att påverka planeringen och genomförandet av undervisningen. Av tillsynen framkommer vidare att eleverna mestadels arbetar med av lärarna givna uppgifter. Däremot ges de för flertalet lärare möjlighet att välja i vilken ordning de vill göra uppgifterna.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande behöver förbättras.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Grundskoleförordningen anger att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds och att ett åtgärdsprogram upprättas. Skolinspektionen har tagit del av några åtgärdsprogram vid Neptuniskolan och kan konstatera att dessa fokuserar mer på elevens personliga tillkortakommanden än på skolans förmåga att anpassa pedagogiska metoder, bemötande och strukturer till elevens behov och förutsättningar. Programmen behöver likaså enligt Skolinspektionen vara mer konkreta och tydligare ange vilka stödåtgärder som ska sättas in för att eleven ska nå de nationella målen samt beskriva hur och när stödet ska utvärderas. Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med åtgärdsprogram behöver förbättras.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Planen bör vara konkret och utgå från aktuell kartläggning av verksamhetens behov som utgångspunkt för planerade åtgärder under det kommande året. Enligt en särskild förordning ska eleverna vara delaktiga vid framtagandet, uppföljning och bearbetning av planen, se vidare skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7). I detta arbete bör beaktas att plankravet från och med den 1 januari 2009 framgår av 14 a kap. 8 § skollagen och 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567).

Neptuniskolans likabehandlingsplan, som Skolinspektionen tagit del av, uppfyller till fullo inte kravet på en sådan plan. Bland annat saknas en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning, ansvarsförhållande för de olika åtgärderna samt hur rapporterade kränkningar och vidtagna åtgärder ska dokumenteras. Dessutom har eleverna inte varit delaktiga i arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder måste vidtas för att upprätta en likabehandlingsplan som fullt ut svarar mot författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen ska syfta till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. I intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att elevens val inte anordnas vid Neptuniskolan.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder måste vidtas för att elevens val erbjuds alla elever i enlighet med förordningen.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (11)

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av grundskoleförordningen framgår att elevens rätt till särskilt stöd är oavvisligt och att det är elevens rektor som ansvarar för att särskilt stöd ges till elever i behov av detta. Förordningen påbjuder ett samråd med eleven och elevens vårdnadshavare men om rektor bedömer att en viss form av stöd är den bästa stödåtgärden för eleven ska detta genomföras även om vårdnadshavaren motsätter sig detta. I Neptuniskolan framgår att rektorn och personalen uppfattar att beslut om särskilt stöd inte kan fattas mot föräldrarnas vilja. Detta har i något enstaka fall fått till följd att optimala stödinsatser inte satts in utan andra åtgärder har vidtagits. Skolinspektionen bedömer att detta måste klargöras för personal och föräldrar.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen och läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till de nationella målen. Det är således nödvändigt att en samlad bild finns av elevernas resultat finns på skolnivå så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav.

Tillsynen visar att ett systematiskt kvalitetsarbete pågår i skolan, där verksamhet och resultat följs upp, diskuteras och utvärderas i arbetslag och ledningsgrupp. I tillsynen framkommer dock att det på övergripande skolnivå saknas uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan behöver förbättra sitt kvalitetsarbete och vidta åtgärder för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. Det ställs också krav på att uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen.

Neptuniskolan har en kvalitetsredovisning från år 2007 som innehåller en del redovisningar av skolans måluppfyllelse, bland annat innehåller den elevernas kunskapsresultat, i form av resultat i de nationella ämnesproven, i engelska, matematik och svenska. Förslag till åtgärder för utveckling finns beskrivna men inte för hur kunskapsresultaten i flera ämnen än engelska, svenska och matematik ska förbättras. Vidare finns ingen redovisning av uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav, vilket måste åtgärdas.

Stockholm 2009-02-11

Stig Westlund

Mats Peterson